

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 49/2022)

София, 07 декември 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 01.12.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на зеленчуци	3
1.3	Площи и производство от трайни насаждения	4
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	5
3.1	Зърнени и маслодайни култури	5
3.2	Плодове и зеленчуци	6
4.	Цени	6
4.1	Зърнени и маслодайни култури	6
4.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 01.12.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 1 декември 2022 г. жътвата на царевица за зърно и маслодаен слънчоглед на практика е приключила. Прибраното количество маслодаен слънчоглед надхвърля с 2,8% миналогодишното ниво, благодарение на по-големия размер реколтирани площи. При съществено по-нисък среден добив от декар, продукцията от царевица за зърно се свива с 23,7% на годишна база.

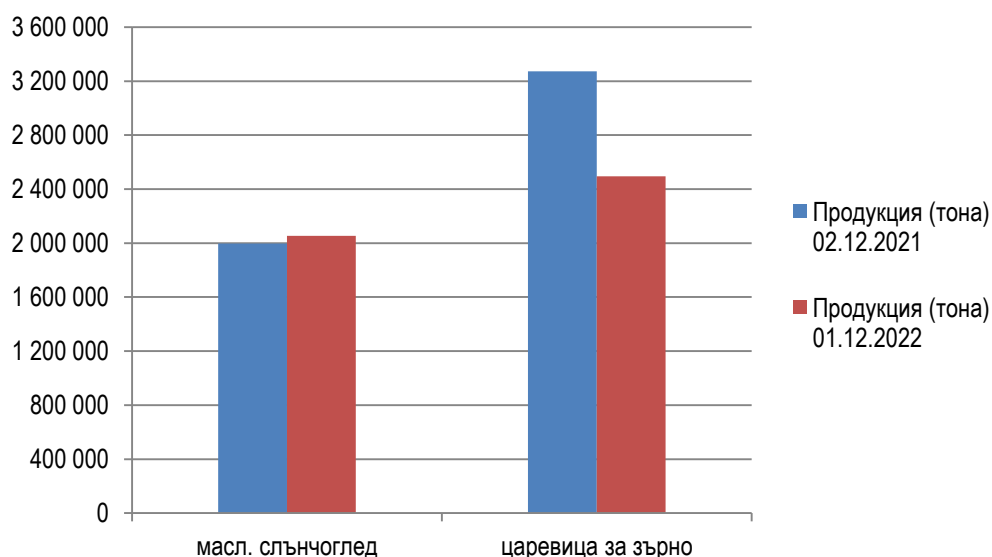
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 01.12.2022 г.

	01.12.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 618	913 618	100,0%	2 054 180	225	9,0%	9,0%	2,8%	-5,5%
царевица за зърно	524 529	524 089	99,9%	2 495 878	476	-8,5%	-7,7%	-23,7%	-17,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 01.12.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на зеленчуци

На този етап производството на зеле от открити площи е с 15,8% повече спрямо година по-рано, докато добитите количества картофи и пипер са респективно с 14,4% и 5,3% по-малко. И при трите култури определящо е изменението на засадените площи за реколта `2022.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици от началото на 2022 г. досега е съответно с 20,2% и 7,5% над миналогодишното.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 01.12.2022 г.

	01.12.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	8 989	164 003	1 824	-14,4%	-14,3%	-14,4%	-0,2%
зеле	1 506	1 464	30 083	2 055	20,8%	22,3%	15,8%	-5,3%
пипер на открито	2 296	2 267	40 732	1 797	-14,8%	-10,3%	-5,3%	5,6%
домати в оранжерии	478*	474*	49 226	10 385	1,5%	1,9%	20,2%	18,0%
краставици в оранжерии	464*	462*	52 727	11 413	1,8%	1,8%	7,5%	5,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* данните са за разгънати площи

1.3 Площи и производство от трайни насаждения

Прибирането на реколтата от трайни насаждения е към своя край. Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от круши от 9,3% на годишна база, което е свързано с повишената продуктивност от единица площ. От друга страна, намалението на реколтираните площи, в съчетание с по-ниски средни добиви, води до свиване на тазгодишното производство на ябълки (с 13,1%), орехи (с 24,2%) и винено грозде (с 15,6%).

Площи и производство от трайни насаждения към 01.12.2022 г.

	01.12.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 330	4 330	47 347	1 093	-5,1%	-13,1%	-8,4%
круши	621	621	3 637	586	-0,3%	9,3%	9,7%
орехи	8 377	8 377	8 164	97	-5,2%	-24,2%	-20,5%
лозя винени	31 401	31 401	171 502	546	-4,5%	-15,6%	-11,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Към началото на м. декември 2022 г. засетите площи с пшеница, ечемик и ръж са с между 3% и 11,3% повече в сравнение с отчетените по същото време на 2021 г. При маслодайната рапица и тритикалето се наблюдава известно изоставане на сеитбената кампания.

Засети площи с есенници към 01.12.2022 г. (ха)

Култура	02.12.2021	01.12.2022	Изменение на годишна база
пшеница	1 114 895	1 155 709	3,7%
ечемик	109 459	112 756	3,0%
маслодайна рапица	133 715	112 183	-16,1%
ръж	6 191	6 891	11,3%
тритикале	12 740	12 520	-1,7%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗм

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата 2022/23 пазарна година до 4 декември 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 351,7 хил. тона пшеница (в т. ч. 31,3 хил. тона през последната седмица), което представлява намаление с 58,7% на годишна база. Още по-значителен спад е налице при експорта на ечемик през порта – с 91,4%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 04.12.2021	04.07.2022 – 04.12.2022	Изменение на годишна база
пшеница	851 730	351 694	-58,7%
ечемик	78 332	6 706	-91,4%
рапица	0	10 174	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

¹ През последните две пазарни години „Пристанище Варна“ ЕАД формира средно 22% от общия експорт на пшеница и ечемик от страната, 33% от този на царевица и 4% от този на слънчоглед.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Износът на царевица и слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД остава в застои за поредна седмица, като от началото на текущия пазарен сезон са експортирани едва 2,2 хил. тона слънчоглед. Все още през порта не са преминавали товари с царевица за зърно от нова реколта, при отчетени 380,9 хил. тона година по-рано.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 04.12.2021	05.09.2022 – 04.12.2022	Изменение на годишна база
царевица	380 859	0	-
слънчоглед	0	2 227	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е регистриран експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 4 декември 2022 г. не е отчетен внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 47/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за септември 2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 47/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 30 ноември 2022 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна) и слънчоглед за страната спадат с между 4,4% и 6,2% на седмична база. При царевицата също е налице поевтиняване, но по-слабо - с 1,7%, докато цената на ечемика се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 30.11.2022 г., лв./тон без ДДС

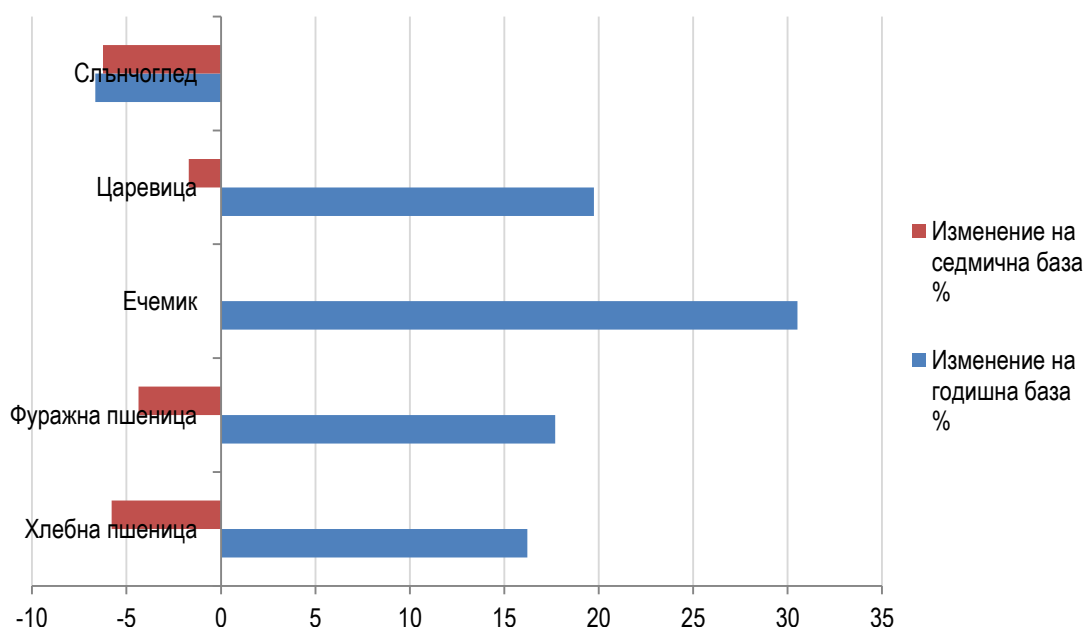
	01.12.2021	23.11.2022	30.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	518	639	602	16,2	-5,8
Фуражна пшеница	503	619	592	17,7	-4,4
Ечемик	439	573	573	30,5	0,0
Царевица	481	586	576	19,8	-1,7
Слънчоглед	1 127	1 122	1 052	-6,7	-6,2
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Сравнявайки с аналогичния период на 2021 г., основните зърнени култури са поскъпнали в границите от 16,2% (хлебна пшеница) до 30,5% (ечемик). Същевременно, изкупната цена на слънчогледа вече е с 6,7% под миналогодишната.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 30.11.2022 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата в страната са предимно в посока нагоре. Средните цени на едро на оранжерийните домати, пипера (зелен и червен), картофите, ябълките и оранжерийните краставици нарастват от 0,3% до 8,8% на седмична база. Само при вносните домати и зелето се отчита поевтиняване, респективно с 3,4% и 6,6%.

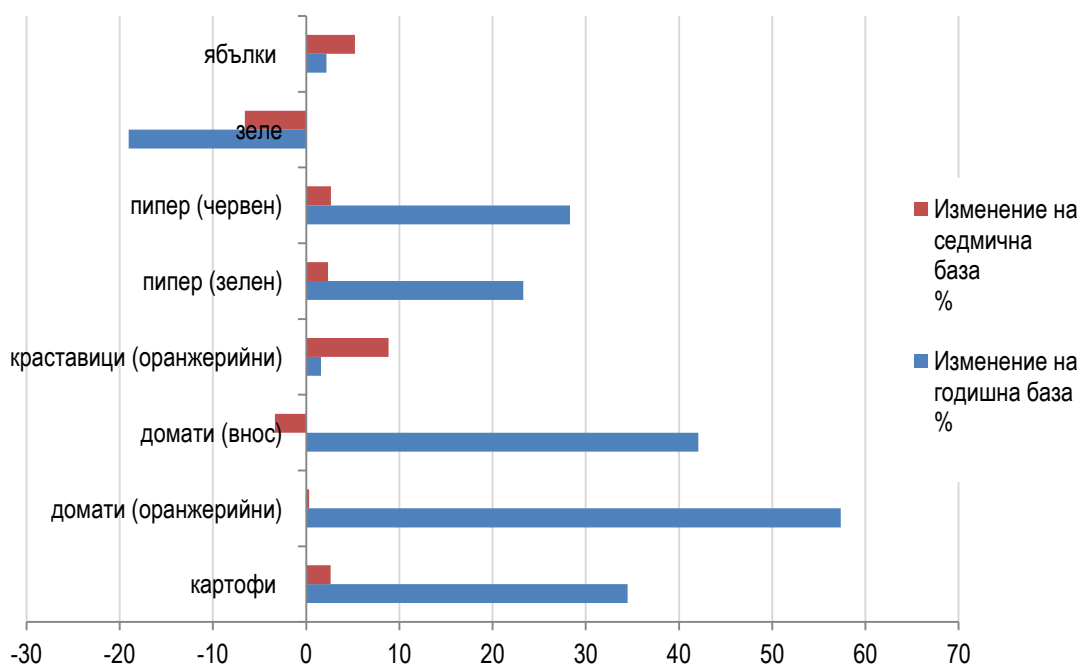
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 02.12.2022 г., лв./кг

	03.12.2021	25.11.2022	02.12.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,87	1,14	1,17	34,5	2,6
домати (оранжерийни)	2,04	3,20	3,21	57,4	0,3
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,02	2,97	2,87	42,1	-3,4
краставици (оранжерийни)	3,15	2,94	3,20	1,6	8,8
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,76	2,12	2,17	23,3	2,4
пипер (червен)	2,12	2,65	2,72	28,3	2,6
зеле	1,05	0,91	0,85	-19,0	-6,6
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,38	1,34	1,41	2,2	5,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	2,13	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 02.12.2022 г.

Към началото на декември 2022 г. повечето от основните плодове и зеленчуци се търгуват на по-високи цени, отколкото по същото време на миналата година. По-сериозно е годишното поскъпване на пипера (зелен и червен), картофите и доматиите (български оранжерийни и вносни) – в границите от 23,3% до 57,4%, а слабо изразено - на оранжерийните краставици и ябълките - с по около 2%. Изключение прави зелето, чиято цена бележи спад от 19% на годишна база.